"Fordított pedagógia"

Írta: Dr. Várnagy Elemér
2011. október 11. kedd, 13:07 - Módosítás: 2011. október 12. szerda, 10:11

A CTMT XXI. konferenciáján hozzászólásomat egy idézettel kezdem: „ A cigányok köztünk való léte egy másik humanizmusról szóló tanúságtétel.

Legyünk olyan alázatosak, mint ők, és legyünk tudatában annak, hogy részünkről kötelező segítségnyújtás mellett sokat kell tanulnunk is tőlük." *(André Barthélemy (Yoska)* Ismeret ségem Yoskával, André Barthelemy rashajjal 1977-ben kezdődött Párizsban, amikor meghívott lakására agapéra egy éppen akkor rendezett nemzetközi ciganológiai – akkor még így nevezték – konferencia után, majd vele kettesben estefelé elkísértem néhány cigány család meglátogatására a főváros peremén.

Személyiségének aurája, kegyelmi hátteremár akkor döbbenetesen hatott rám, majd amikor Pécsett családunknál megszállva, 1982 őszén megajándékozott a „Routes de Gitanis" c. (tíz év múlva nálunk is „Cigányország útjain" fordításban megjelent) csodálatos könyvével, varázsa egyre erősödött bennem a következő évtizedben.

Az egyre változó körülmények között igyekeztem André Barthelemy példa-modelljét, tanácsait követni, megfelelni annak, amit Yoska látott bennem könyve dedikálásakor: „Au cher Elemer, ami des rom, te avel bachtalo" /Kedves Elemérnek, a cigányok barátjának, jó szerencsét").

Mai életkoromhoz viszonyítva, akkor még ennek kétharmada körül jártam. Yoska 1991-ben haza talált, lélekben azonban ma is itt van közöttünk. Sok okos figyelmeztetése közül most

csupán egyet ragadok meg, mely meghatározóvá vált saját életutam sodrásában: „Il est vrai que le maitre, dit-on, ne doit plus enseigner mais se faire eleve. Il est mal vu de se prétendre éducateur" / Igaz, hogy a mesternek nem tanítania kell, hanem tanítvánnyá ennie. Rossz szemmel nézik, ha valaki tanítónak állítja be magát").

Halála előtt majd tíz évvel írta e sorokat Yoska (i.m.175.p.). Tán sok évtizedes tapasztalatai alapján paradox módon valamit a fejéről a talpára állított, un. „fordított pedagógia" körvonalai állnak előttünk? Nyugodtan mondhatjuk, igen! Yoska földön járó, transzcendentális életmű-pedagógiájának egyik sarkalatos tételéről van szó, mely most is időt állóan követésre ajánlható, sikerorientált hatékonyságú évezredünk küszöbén, testvérünk halála huszadik évfordulóján.
Szeretett Yoskának, köszönjük élet-üzeneted minden örökségét. Légy velünk továbbra is!

Néhány idézet André Barthélemy (Yoska) gondolataiból:

„A cigányok világa mozgalmas, az evangelizációnak követnie kell ezt a mozgalmasságot, mert ellenkező esetben az sohasem lesz rájuk alkalmazható."

„Az Egyháznak van cigányokhoz szóló mondanivalója, de a cigányoknak is van mondanivalója az Egyház számára."

„Szakítsunk a paternalizmussal, mely szolgálat színe alatt, valójában csőd és kockázattól való félelem. Bátran bízzunk másokra felelősségteljes munkát."

„Holnap felkel majd a Nap anélkül, hogy elnyugodna."

(Nevi Yag különkiadásából, 2011.49.sz.30-31.o.)Pécs, 2011. jan. 1.

(Dr. Várnagy Elemér előadása a CTMT XXI. nemzetközi tudományos konferencuáján hagzott el, 2011.10.8-án.)